Dönem : 4
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 165

Küçüklerin Vatana İadesine Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporu (1/197)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı : 71 - 1862/5287

25 . 9 . 1974

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 6 . 9 . 1974 tarihinde kararlaştırılan «Küçüklerin Vatana İadesine dair Avrupa Sözleşmesi'nin onaylanmasının uygun bulunduğuna ilişkin kanun tasarısı» ve gerekçesi ile eki Sözleşme ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyle arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GEREKÇE

Avrupa Konseyi çerçevesinde hazırlanarak üye Devletlerin imzasına açılan ve 26 Haziran 1974 tarihinde Hükümetimiz tarafından imzalanan Küçüklerin Vatana İadesine dair Avrupa Sözleşmesi'nin başlıca amacı, reşit olmayan ve kendi ikametgâhlarını tayin hakkına sahip bulunmayan kişilerin, kendilerinden sorumlu şahısların arzuları hilâfına bir ülkede bulundukları veya bir ülkedeki mevcudiyetlerinin kendi menfaatleri ya da söz konusu ülke menfaatleri ile bağdaşmadığı hallerde bir ülkeden bir başka ülkeye zorunlu olarak nakledilmeleri hususunda ilgili Devletler arasında işbirliği yapılmasını sağlamaktır. Sözleşme, bu durumdaki küçüklerin iadesi konusunda uygulanacak hükümleri ayrıntılı olarak tespit etmektedir.

Avrupa Konseyi üyeleri arasında hukukî alandaki işbirliğinin yeni bir halkasını teşkil eden Küçüklerin Vatana İadesine dair Avrupa Sözleşmesi'nin onaylanmasının, gerek bu işbirliğine atfettiğimiz önemi tebarüz ettirmek, gerekse yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın çocukları üzerinde daha etkin bir kontrol sağlamak bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Adalet Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No: 1/197
Karar No: 43

20 . 5 . 1975

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı, Bakanlar Kurulunca 6 . 9 . 1974 tarihinde kararlaştırılan «Küçüklerin Vatana İadesine dair Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna ilişkin Kanun Tasarısı», Komisyonumuza havale olunmakla ve Hükümet Temsilcileri de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere edilmiştir.

Komisyonumuz; tasarı gerekçesini ve Sözleşme metnini uygun ve yerinde mütalaa etmek suretiyle, tasarıyı aynen kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere işbu rapor saygıyle sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı ve Bu Rapor Sözcüsü

Sinop	Adana	Ankara
Y. Oğuz	*O. Çıtırık*	*İ. H. Köylüoğlu*

Bursa	İstanbul	Kırklareli	Muş
H. Karaatlı	İ. Özbay	*M. Atagün*	Muhalifim
	İmzada bulunamadı		*T. İ. Dikmen*

Nevşehir	Siirt	Urfa
M. Z. Tekiner	*A. Cartı*	*C. Paydaş*

Dışişleri Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No: 1/197
Karar No: 42

23 . 5 . 1975

Yüksek Başkanlığa

Küçüklerin Vatana İadesine dair Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna ilişkin Kanun Tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tasarı üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede belirtilen hususlar, Komisyonumuzca da uygun bulunmuş ve mezkûr tasarının aynen kabulüne karar verilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Zonguldak	Zonguldak	İstanbul	Konya
C. Karakaş	*M. Z. Okur*	*R. Ülker*	*A. Kökbudak*

Ankara	Ankara	Ankara	İstanbul
O. Alp	N. Evliyagil	*K. Kırıkoğlu*	*İ. Sancar*
	İmzada bulunamadı		

Manisa	Trabzon
N. Özgür	*H. K. Eyüboğlu*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Küçüklerin Vatana İadesine Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 26 Haziran 1974 tarihinde Strazburg'ta imzalanan «Küçüklerin Vatana İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

6 . 9 . 1974

Başbakan *B. Ecevit*	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı *N. Erbakan*	Devlet Bakanı *O. Eyüboğlu*	Devlet Bakanı *İ. H. Birler*
Devlet Bakanı *S. A. Emre*	Adalet Bakanı *Ş. Kazan*	Millî Savunma Bakanı *H. Işık*	İçişleri Bakanı Y. *Ş. Kazan*
Dışişleri Bakanı Y. *H. Işık*	Maliye Bakanı *D. Baykal*	Millî Eğitim Bakanı *M. Üstündağ*	Bayındırlık Bakanı *E. Çevikçe*
Ticaret Bakanı *F. Adak*	Sağ. ve S. Yar. Bakanı *S. Cizrelioğlu*	Güm. ve Tekel Bakanı *M. Türkmenoğlu*	Gıda T. ve Hay. Bakanı *K. Özal*
Ulaştırma Bakanı *F. Güley*	Çalışma Bakanı *Ö. Sav*	Sanayi ve Tek. Bakanı *A. Doğru*	En. ve Tab. Kay. Bakanı *C. Kayra*
Turizm ve Tan. Bakanı *O. Birgit*	İmar ve İskân Bakanı *A. Topuz*	Köy İş. ve Koop. Bakanı *M. Ok*	Orman Bakanı *A. Şener*

Genç. ve Spor Bakanı
M. Y. Mete

KÜÇÜKLERİN VATANA İADESİNE DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİ

Aşağıda imzaları bulunan Avrupa Konseyine üye devletler,

Aralarındaki yakın birliğin özellikle kişilerin dolaşımında artışa yol açtığını nazarı dikkate alarak,

Genel olarak yararlı sonuçlar yaratan bu gelişmenin, özellikle küçüklerin, kendilerinden sorumlu kişilerin arzuları, hilâfına bir ülkede bulundukları veya bir ülkedeki mevcudiyetlerinin kendi menfaatleri ya da söz konusu ülke menfaatleriyle bağdaşmadığı hallerde bazı meseleler yarattığını gözönünde tutarak,

Bu durumdaki küçüklerin bir ülkeden bir başka ülkeye zorunlu olarak nakledilmelerini sağlamak için karşılıklı işbirliği yapılması gerektiğine kani olarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

BÖLÜM — I

Genel Bilgiler

MADDE : 1

Bu sözleşmede kullanılan,

a) «Küçük» terimi, istemde bulunan Devletin Uluslararası Özel Hukuku hükümleri uyarınca uygulanabilecek yasaya göre reşit olmayan ve aynı yasa gereğince kendi ikametgâhını tayin etme hakkına sahip bulunmayan kişiyi,

b) «Ebeveynlik yetkisi» terimi, özel veya tüzelkişilerin, bir küçüğün ikametgâhının tayini hususunda, yasalara ya da idarî kararlara dayanan yetkilerini,

c) «Vatana iade» terimi, bir küçüğün, bu Sözleşme uyarınca, bir Âkit Devletten uyrukluğunda bulunduğu veya bulunmadığı bir başka Âkit Devlete nakledilmesini, ifade eder.

MADDE : 2

1. — Bu Sözleşme, Âkit Devletlerden birinin ülkesinde bulunan ve bir başka Âkit Devlet tarafından aşağıdaki sebeplerden birine dayanılarak vatana iadesi talep olunan küçüklere uygulanır.

a) Küçüğün, istemde bulunulan Devletin ülkesinde, kendisi üzerinde ebeveynlik yetkisine sahip olan kişinin veya kişilerin arzusu hilâfına bulunması.

b) Küçüğün istemde bulunulan Devletin ülkesinde bulunmasının, istemde bulunan Devletin yetkili makamlarınca kendisinin korunması veya eğitilmesi hususunda alınan bir tedbirle bağdaşmaması.

c) Küçüğün korunmasına veya eğitilmesine matuf bir uygulamanın kendisinin istemde bulunan Devletin ülkesinde bulunmasını gerekli kılması.

2. — Bu Sözleşme, mevzuatı cevaz verdiği takdirde, bir Âkit Devletin, ülkesinde bulunmalarını kendi menfaatleriyle veya ülke menfaatleriyle bağdaşmaz addettiği küçüklerin vatana iadesi için de uygulanır.

MADDE : 3

Her Âkit Devlet, vatana iade istemlerini hazırlamak, yöneltmek ve karşılamakla yükümlü merkezî bir yetkili makam tayin edecek ve tayin edilen makamı Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirecektir.

BÖLÜM — II

Küçüklerin bulundukları Devlet dışındaki bir devletin istemi üzerine vatana iadeleri

MADDE : 4

1. — 2 nci maddenin 1 nci fıkrasında kayıtlı sebeplerden birine dayanan vatana iade müracaatları, küçüğün iade edileceği Devletin yetkili merkezî makamına yöneltilir.

2. — Anılan Devletin yetkili makamları müracaatın makul sebeplere dayandığına kanaat getirdikleri takdirde, yetkili merkezî makam küçüğün bulunduğu Devletin yetkili merkezî makamından vatana iade hususunda istemde bulunur.

MADDE : 5

1. — Küçük, idrak ve yeteneği müsaade ettiği takdirde, istemde bulunulan Devletin yetkili bir makamınca bizzat dinlenmeksizin, vatana iade istemleri konusunda karar alınamaz.

2. — Söz konusu makam, aynı zamanda kararla ilgili kişilerin, özellikle ebeveynlik yetkisine sahip olanlarla istemde bulunulan ülkede küçüğün fiilî vasiliğini yapanların da görüşlerini almaya gayret eder. Bu istişare, sebep olacağı gecikme yüzünden küçüğün menfaatlerine zarar vermeyecek ölçüde tutulur.

MADDE : 6

İstemde bulunulan Devlet, 7 nci ve 8 nci maddelere dayanarak reddetme hakkını kullanmadığı takdirde, işbu Sözleşme hükümlerine uyan ve 2 nci maddenin 1 nci fıkrasına dayanan bütün vatana iade istemlerini yerine getirir.

MADDE : 7

Bir istem aşağıdaki sebeplerle reddedilebilir.

a) İstemde bulunulan Devletin uluslararası özel hukuku uyarınca uygulanabilecek yasaya göre, küçük kendi ikametgâhını seçme hakkına sahipse veya istemde bulunulan Devletin millî kanunu söz konusu hakkı tanıyorsa,

b) İstem 2 nci maddenin 1 (a) fıkrasına dayandırıldığı ve küçüğün, istemde bulunulan Devletin özel hukuku uyarınca uygulanabilecek yasaya göre ya da anılan Devletin millî kanununa göre ebeveynlik yetkisine sahip olmayan kişiye veya kişilere teslimini öngördüğü takdirde,

c) İstemde bulunulan Devlet, istemde bulunan Devletin 2 nci maddenin 1 (b) ve (c) fıkralarında belirtilen tedbirleri almaya yetkili olmadığına hükmederse,

d) İstemde bulunulan Devlet, küçüğün vatana iadesinin kamu düzenine aykırı olacağına hükmederse,

e) Küçük, istemde bulunulan Devletin uyrukluğunda ise,

f) Küçük, Sözleşmeye taraf olmayan bir Devletin uyrukluğunda ise ve vatana iadesi anılan Devlet ile istemde bulunulan Devlet arasında mevcut anlaşmalarla bağdaşmıyorsa,

MADDE : 8

İstemde bulunulan Devlet, ayrıca,

a) Küçük üzerinde ebeveynlik yetkisine sahip kişi veya kişiler istemde bulunulan Devletin ülkesinde bulunmakta ve küçüğün vatana iadesine muhalefet etmekte iseler,

b) İstemde bulunulan Devlet, küçüğün vatana iadesini, özellikle ülkesinde kuvvetli ailevî ve sosyal bağları bulunması veya ülkesinde uygulanmakta olan bir koruma ya da eğitim tedbiriyle bağdaşmaması nedeniyle ilgilinin menfaatlerine aykırı telâkki ettiği takdirde,

Meselenin bütün veçhelerini inceledikten sonra istemi reddedebilir.

MADDE : 9

İstemde bulunulan Devletin istem hakkındaki kararı aşağıdaki sebeplerle ertelenebilir :

a) İstemin dayandığı ebeveynlik yetkisinin ciddî nedenlerle itiraza uğraması,

b) Bir suçtan dolayı küçüğün muhakeme edilmesinin gerekli görülmesi veya hürriyeti bağlayıcı bir cezaya çarptırılmış olması.

MADDE : 10

İstem yerinde görüldüğü takdirde, istemde bulunan Devlet ile istemde bulunulan Devletin yetkili makamları vatana iade usulünü en kısa zamanda tespit ederler.

MADDE : 11

İstemde bulunulan Devlet vatana iade için gerekli göreceği geçici tedbirleri alabilir. Küçük, bir çocuk bakımevine yerleştirebilir. Bu tedbirlere son verebilir. İstem kabul edilmediği takdirde, bu tedbirler 30 günlük bir süre sonunda sona erer. Söz konusu tedbirler, istemde bulunulan Devletin iç hukukuna göre uygulanır.

MADDE : 12

Âcil durumlarda, istemde bulunulan Devlet vatana iade istemini almadan önce de, istemde bulunan Devletin yetkili merkezî makamı 11 nci maddede belirtilen geçici tedbirlerin uygulanmasını talebedebilir. İstem on gün içinde iletilmediği takdirde, söz konusu tedbirler kaldırılır.

MADDE : 13

1. İstemde bulunulan Devlet açıkça rızasını bildirmedikçe, istemde bulunan Devlet bu bölüm hükümleri gereğince vatana iade edilen kişilerin, iadeden önce işlenmiş suçlarını koğuşturmaya tabi tutamaz. İstemde bulunan Devlette vatana iadeden önce verilmiş hürriyeti bağlayıcı bir cezayı veya daha ağır bir hükmü uygulamak için de söz konusu rıza gereklidir.

2. 1 nci paragrafta öngörülen rıza, istemde bulunulan Devlette suçluların iadesi konusunu düzenleyen mevzuata veya işbu madde hükmünün uygulanması için koyulmuş kurallara tabidir.

3. Suçlunun iadesi talebolunduğu takdirde istemde bulunulan Devletin ilgiliyi iade etmek zorunda kalacağı hallerde rıza esirgenemez.

BÖLÜM - III

Küçüğün bulunduğu Devletin istemi üzerine vatana iade

MADDE : 14

1. 2 nci maddenin 2 nci paragrafında öngörülen hallerde, küçüğün bulunduğu Devlet bir diğer Âkit Devletten küçüğün iadesini kabul etmesini, aşağıdaki hükümlere göre isteyebilir:

a) Ebeveynlik yetkisine sahip kişi veya kişiler bir başka Âkit ülkede ise, istem işbu Devlete yöneltilir.

b) Ebeveynlik yetkisine sahip kişi veya kişiler bu Sözleşmeye taraf olmayan bir ülkede ise, istem küçüğün ikâmetgâhının bulunduğu Âkit Devlete yöneltilir.

c) Ebeveynlik yetkisine sahibolan kişinin veya kişilerin hangi ülkede bulunduğunun bilinmediği ya da hiç kimsenin ebeveynlik yetkisine sahibolmadığı hallerde, istem küçüğün ikâmetgâhının bulunduğu Âkit Devlete, bu Devlete iadesi kabul olunmadığı veya gerçekleştirilemediği takdirde, küçüğün vatandaşı olduğu Âkit Devlete yöneltilir.

2. 1 nci paragraf hükmü. Âkit Devletlerin yabancı uyruklular hakkında mevzuatlarından doğan yetkilerini etkilemez.

MADDE : 15

1. İstemde bulunulan Devlet küçüğü kabul etmeye razı olursa, istemde bulunan Devlet ile istemde bulunulan Devletin yetkili makamları en kısa zamanda vatana iade usulünü tespit ederler.

2. Vatana iade hususundaki isteme, küçüğün istemde bulunan ülkedeki davranışı veya durumu dolayısıyle uygun görülen bazı tedbirlerin alınmasına matûf bir talep eklenebilir. İstem, ayrıca, iadenin tabi olacağı bütün şartları belirtebilir.

BÖLÜM - IV

Ortak hükümler

MADDE : 16

1. Bütün istemler yazılı olacak ve aşağıdaki hususları ihtiva edecektir:

a) Düzenleyen merkezî makamın adı,

b) Vatana iadesi talebolunan küçüğün hüviyeti, uyrukluğu ve mümkünse istemde bulunulan ülkedeki adresi,

c) Talebin dayandığı sebepler,

d) Varsa, vatana iade hususunda müracaatta bulunan makam veya kişinin adı ve küçükle kanunî münasebeti.

2. 2 nci maddenin 1 nci paragrafında öngörülen durumlarda, yetkinin yasalardan doğduğu haller dışında, ebeveynlik yetkisini kanıtlayan belgenin aslı veya tasdikli örneği veya küçüğün istemde bulunan ülkede devam etmekte olan bir muhakemede dinlenmesinin gerekli olduğunu kanıtlayan belge ya da küçüğün korunmasına veya eğitimine ilişkin tedbir kararı isteme eklenmelidir.

3. İstemde bulunulan Devlet, istemde bulunan Devletin sunduğu bilgileri istem konusunda karar vermek için yetersiz addettiği takdirde, gerekli ek bilgileri talebeder ve bu bilgilerin iletilmesi için bir süre saptayabilir.

MADDE : 17

1. Bu maddenin 2 nci paragrafı saklı kalmak şartıyle, istemlerin veya ek belgelerin tercümesi zorunlu değildir.

2. Her Âkit Devlet, imzalanan veya onayı, kabul ya da katılma belgelerini tevdi sırasında, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yönelteceği bir bildiri ile, istemlerin ve ek belgelerin kendi diline, kendi dillerinden birine, Avrupa Konseyinin resmî dillerinden birine veya belirteceği bir dile tercüme edilmiş olmasını isteyebilir.

Diğer Âkit Devletler mütekabiliyet esası uygulayabilirler.

3. İşbu madde iki veya daha fazla Âkit Devlet arasında halen yürürlükte bulunan veya imzalanacak olan anlaşmalarda yer alan, istemler ve ek belgelerinin tercümesine ilişkin hükümlere halel getirmez.

MADDE : 18

Bu Sözleşme uyarınca sunulan kanıtlayıcı belgeler her türlü tasdik işleminden muaftır.

MADDE : 19

1. Bu Sözleşme uyarınca vatana iade edilmekte olan bir küçüğün Âkit Devletlerden birinin ülkesinden transit geçişine, küçüğün bulunduğu Devletin yazılı bildirisi üzerine müsaade edilir.

2. Transit geçiş talebi,

a) Küçük, geçilecek ülkede bir ceza koğuşturmasına tabi ise veya hürriyeti bağlayıcı ya da daha ağır bir cezayı çekmesi gerekiyorsa,

b) Küçük geçilecek ülkenin vatandaşı ise, reddolunabilir.

3. Transit geçiş talebi reddolunmadığı takdirde, küçük, ülkeye girişinden önce işlenmiş suçlardan dolayı tutuklanamaz veya gözaltına alınamaz.

4. Transit olarak geçilen ülke küçüğün vatana iade edilmekten kaçmamasını sağlar.

MADDE : 20

Transit geçiş talebi reddolunduğu takdirde nedenleri belirtilecektir.

MADDE : 21

Bu Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin Muhaberat Uluslararası Polis Örgütü (INTERPOL) vasıtasiyle yürütülebilir.

MADDE : 22

1. Bu Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin masraflardan,
a) İstemde bulunulan Devletin ülkesinde yapılanlar anılan Devlet tarafından,
b) Diğer masraflar, istemde bulunulan Devlet tarafından karşılanır.
2. Bu madde, masrafların küçükten veya sorumlu kişilerden tahsilini engellemez.

BÖLÜM - V

Nihaî hükümler

MADDE : 23

1. Bu Sözleşme, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinde temsil olunan Devletlerin imzasına açılacaktır. Onaylanacak veya kabul olunacaktır. Onay veya kabul belgeleri Avdupa Konseyi Genel Sekreterliğine tevdi edilecektir.

2. Bu Sözleşme, üçüncü onay veya kabul belgesinin tevdı olunduğu tarihten üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra onaylayan veya kabul eden Âkit Devletler bakımından, Sözleşme onay veya kabul belgesini tevdi ettiği tarihten üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE : 24

1. Sözleşme yürürlüğe girdikten sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi konsey üyesi olmayan Devletleri Sözleşmeye katılmaya davet edebilir.

2. Bu yollu katılma, tevdi tarihinden üç ay sonra hüküm ifade edecek bir katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine tevdii suretiyle gerçekleşir.

MADDE : 25

Her Âkit Devlet, imza ya da onay, kabul veya katılma belgesini tevdi sırasında, işbu Sözleşmede kullanılan «vatandaş» terimini kendi bakımından tarif eden bir bildiride bulunabilir.

MADDE : 26

1. Her Âkit Devlet, imza ya da onay, kabul veya katılma belgesini tevdi sırasında Sözleşmeyi uygulayacağı ülkeyi ya da ülkeleri tasrih edebilir.

2. Her Âkit Devlet, onay, kabul ya da katılma belgesini tevdi sırasında veya daha sonra, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine göndereceği bir bildiri ile, uluslararası ilişkilerinden sorumlu ve adına taahhütlerde bulunmaya yetkili olduğu diğer ülkelere bu Sözleşme hükümlerini teşmil edebilir.

3. Yukardaki paragraf uyarınca yapılan herhangi bir bildiri, Sözleşmenin 29 ncu maddesinde belirtilen usule uygun olarak geri alınabilir.

MADDE : 27

1. Bu maddenin 3 ncü ve 4 ncü paragrafları saklı kalmak kaydıyle, uygulandığı ülkelerle ilgili olarak işbu Sözleşme, Âkit Devletler arasında mevcut, küçüklerin 2 nci maddede belirtilen sebeplerle vatana iade-

lerini düzenleyen Andlaşma, Sözleşme veya ikili Anlaşma hükümlerini geçersiz kılar. Âkit Devletler bu Sözleşmede öngörülen vatana iade imkânlarından daima yararlanabilirler.

2. Bu Sözleşme, uluslararası Anlaşma veya Sözleşmelere ya da ilgili Devletin iç hukukuna dayanan vatana iade veya suçluların iadesini engellemez.

3. Âkit Devletler aralarında, işbu Sözleşmeyle düzenlenen konularda ikili veya çok taraflı anlaşmalar aktedebilirler. Bununla birlikte, söz konusu anlaşmalar sadece Sözleşme hükümlerini tamamlamak veya Sözleşmenin içerdiği ilkelerin uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyle aktedilebilir. Bu ikili veya çok taraflı anlaşmalar özellikle yetkili millî makamlar arasında doğrudan doğruya ilişki kurulmasını öngörebilir.

4. İki veya daha fazla Âkit Devlet, bir örnek mevzuat veya özel sistem kurmuş oldukları veya kurdukları takdirde, bu Sözleşme hükümlerine bakılmaksızın, bu alanda aralarındaki ilişkileri söz konusu mevzuat veya sisteme göre düzenleyebilirler. Bu paragraf uyarınca aralarında işbu Sözleşmenin uygulanmasına son veren Âkit Devletler, keyfiyetten Avrupa Konseyi Genel Sekreterini haberdar edeceklerdir.

MADDE : 28

Avrupa Konseyi bu Sözleşmenin işleyişini izleyecek ve uygulamada meydana çıkabilecek güçlüklerin dostane çözümünü kolaylaştırmak için gerekini yapacaktır.

MADDE : 29

1. Bu Sözleşme süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

2. Her Âkit Devlet, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine göndereceği bir ihbarla Sözleşmeyi kendi bakımından feshedebilir.

3. Fesih, Genel Sekreterce ihbarın alındığı tarihten altı ay sonra hüküm ifade eder.

MADDE : 30

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

a) Her imzalamayı,

b) Her onay, kabul veya katılma belgesi tevdiini,

c) Sözleşmenin 3 ncü maddesi uyarınca aldığı her bildiriyi,

d) 23 ncü madde uyarınca Sözleşmenin yürürlüğe gireceği her tarihi,

e) 25 nci madde uyarınca aldığı her bildiriyi,

f) 26 nsci madde uyarınca aldığı her bildiriyi,

g) 27 nci maddenin 4 ncü paragrafı uyarınca aldığı her bildiriyi,

h) 29 ncu madde uyarınca aldığı her bildiriyi ve feshin hüküm ifade edeceği tarihi,

Konsey üyeleri ile Sözleşmeye katılmış bulunan Devletlere bildirecektir.

Yukardaki hükümleri kabul zımmında gereği gibi yetkili kılınmış aşağıda imzaları bulunanlar, işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak tek bir nüsha halinde, her iki metin de aynı derecede geçerli bulunmak üzere, Fransızca ve İngilizce olarak 28 Mayıs 1970 tarihinde Lahey'de düzenlenmiştir. Genel Sekreter, imza eden ve katılan Devletlerin her birine bu Sözleşmenin aslına uygun örneklerini iletecektir.